DOMSTOLENS BESLUT (första avdelningen)
den 19 november 1998 *

I mål C-149/98 P,

Anne-Marie Toller, tidigare tjänsteman vid Europeiska gemenskapernas kommission, bosatt i Bryssel, företrädd av advokaterna Benoît Lombart och Éric Boigelot, Bryssel, delgivningsadress: advokatbyrån Louis Schiltz, 2, rue du Fort Rheinsheim, Luxemburg,

klagande,

angående överklagande av dom meddelad den 19 februari 1998 av förstainstansrätten (fjärde avdelningen) i mål T-142/96, Toller mot kommissionen (REGP 1998, s. II-179), i vilket det förs talan om att den domen skall upphävas,

i vilket den andra parten är:

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiske rådgivaren Julian Currall och Christine Berardis-Kayser, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, biträdda av advokaten Denis Waelbroeck, Bryssel, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

meddelar

* Rättegångsspråk: franska.

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av D. A. O. Edward, tillförordnad ordförande på första avdelningen, samt domarna L. Sevón (referent) och M. Wathelet,

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter att ha hört generaladvokaten,

följande

Beslut

1 Anne-Marie Toller har genom en ansökan, som inkom till domstolens kansli den 17 april 1998, med stöd av artikel 49 i EG-stadgan och motsvarande bestämmelser i EKSG-stadgan och Euratomstadgan för domstolen, överklagat förstainstansrättens dom av den 19 februari 1998 i mål T-142/96, Toller mot kommissionen (REGP 1998, s. II-179, nedan kallad den överklagade domen), i vilken förstainstansrätten har avvisat hennes talan om ogiltigförklaring av kommissionens uttryckliga beslut av den 16 november 1995 om avslag på hennes begäran dels om omprövning av kommissionens beslut av den 1 juli 1993, genom vilket klaganden avsattes från sin tjänst utan minskning eller indragning av rätten till avgångspension, dels om att invaliditetskommittén skulle ompröva hennes fall.

2 Anne-Marie Toller har genom en begäran, som inkom till domstolens kansli den 2 juli 1998, ansökt om rättshjälp enligt artikel 76.1 i domstolens rättegångsregler.

3 Det framgår av den överklagade domen att klaganden genom beslutet av den 1 juli 1993 avsattes från sin tjänst på grund av bristande arbetsinsats. Förstainstansrätten förklarade i punkt 4 att tillsättningsmyndigheten fattade beslutet om avsättning från tjänsten med beaktande av att disciplinåtgärder redan hade vidtagits två gånger mot klaganden och av klagandens bristande arbetsinsats till följd av de omtvistade frånvaroperioderna under åren 1990 och 1991.

4 Det disciplinförfarande som ledde till denna åtgärd inleddes den 4 september 1990. Under detta förfarande inrättades en invaliditetskommitté, som anmodades att avge yttrande om klagandens påstående om permanent total invaliditet och den medicinska orsaken till hennes frånvaroperioder under åren 1990 och 1991. Förstainstansrätten konstaterade i punkt 2 i den överklagade domen att invaliditetskommittén avgav ett enhälligt yttrande den 25 maj 1992 enligt vilket det angavs att "det [inte har] framkommit någon 'medicinsk orsak som motiverar ett konstaterande av permanent total invaliditet', 'ingen allvarlig invalidiserande sjukdom har kunnat konstateras' och 'således finns [det] inget medicinskt stöd för den förlängda sjukfrånvaron (bland annat avseende åren 1990 och 1991)'".

5 Den 15 september 1995 begärde Anne-Marie Toller att kommissionen skulle ompröva sitt beslut om avsättning. Hon förklarade att det inte borde ha förklarats att hon kunde utöva sin tjänst, och att varken invaliditetskommittén eller tillsättningsmyndigheten hade någon klar och exakt kunskap om alla de sjukdomar som hon led av vid den tidpunkt då hon avsattes från tjänsten. Till sin begäran bifogade hon olika läkarutlåtanden och-intyg som hade upprättats under tiden 1 augusti 1994—17 maj 1995.

6 Klagandens begäran avslogs genom uttryckligt beslut av kommissionen den 16 november 1995.

7 Den 13 februari 1996 anförde Anne-Marie Toller klagomål mot detta beslut, vilket ledde till ett tyst avslag.

8 Anne-Marie Toller har genom en ansökan som inkom till domstolens kansli den 13 september 1996 överklagat kommissionens beslut av den 16 november 1995.

9 Kommissionen anförde en invändning om rättegångshinder. Förstainstansrätten beslutade i detta hänseende att låta beslutet anstå till den slutliga domen.

Den överklagade domen

10 Vid prövningen av frågan om det förelåg rättegångshinder fastslog förstainstansrätten i punkt 46 att beslutet om avsättning av den 1 juli 1993 hade vunnit rättskraft, då Anne-Marie Toller inte hade anfört klagomål mot beslutet inom den föreskrivna fristen. Förstainstansrätten fann vidare i punkt 48 att endast förekomsten av nya och väsentliga omständigheter kunde berättiga en ansökan om omprövning av detta beslut.

11 Förstainstansrätten angav i punkt 49 att klagandens kritik mot invaliditetskommitténs yttrande och mot beslutet av den 1 juli 1993, som hon hade framfört med stöd av uppgifter som hon betecknat som nya och väsentliga, endast var av relevans i den mån kritiken rörde åren 1990 och 1991, det vill säga de omtvistade frånvaroperioderna.

12 Förstainstansrätten undersökte samtliga uppgifter som hade åberopats av Anne-Marie Toller till stöd för sin begäran av den 15 september 1995, för att pröva om nämnda uppgifter innebar att det förelåg en ny och väsentlig omständighet som kunde motivera en omprövning av beslutet om avsättning av den 1 juli 1993.

13 Förstainstansrätten undersökte alltså i tur och ordning psykiska problem (punkt 53), ledgångsreumatism som förvärras (punkt 54), fibromyalgi (punkt 55), syndrom av kronisk trötthet (punkterna 56 och 57), tre beslut angående olyckor som hade inträffat före år 1993 och på grund av vilka hon hade erkänts ha en permanent partiell invaliditet på 2, 3 respektive 1 procent (punkt 58—60), "'spasmofiliskt' substratum" (punkt 61), somatisering i samband med operativt avlägsnande av livmoder (punkt 62), muskelkramper (punkt 63), körtelfeber (punkt 64), urkalkning (punkt 65) och kondromalacie (punkt 66).

14 Förstainstansrätten fastslog att de åberopade uppgifterna dels redan hade åberopats inför invaliditetskommittén, dels saknade betydelse för att förklara de omtvistade frånvaroperioderna under åren 1990 och 1991.

15 Förstainstansrätten drog därav slutsatsen i punkt 67 att Anne-Marie Toller inte hade styrkt att det fanns någon enda ny och väsentlig omständighet som kunde motivera en omprövning av beslutet av den 1 juli 1993. Klagandens frist för att ifrågasätta detta beslut hade således gått ut, varför hennes begäran inte kunde prövas.

16 Förstainstansrätten fann vidare i punkt 72 att artiklarna 90 och 91 i Tjänsteföreskrifter för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna (nedan kallade tjänsteföreskrifterna), som avser tidsfrister för klagomål och överklagande, är tillämpliga i fråga om begäran om omprövning av beslut av tillsättningsmyndigheten. I punkt 74 fastslog förstainstansrätten att utgångspunkten för beräkningen av tidsfristen för en sådan begäran om omprövning måste vara den dag då den nya och väsentliga omständighet som åberopas av den berörde för att motivera en omprövning av det beslut som går honom emot inträffade eller den dag som han verkligen fick kännedom om denna omständighet.

17 Förstainstansrätten påpekade att den sista uppgift som klaganden hade framfört till stöd för sin begäran om omprövning av den 15 september 1995 var ett läkarutlåtande som hade upprättats den 17 maj 1995. Förstainstansrätten konstaterade därefter i punkt 76 i domen att det hade gått mer än tre månader från det att

klaganden fick kännedom om de nya och väsentliga omständigheterna till dess att hon ingav det omtvistade klagomålet. Hennes talan kunde därför inte prövas.

Överklagandet

18 Anne-Marie Toller har i sitt överklagande yrkat att domstolen skall upphäva den överklagade domen och, genom att bifalla hennes ursprungliga talan, ogiltigförklara det beslut av den 16 november 1995 genom vilket hennes begäran om omprövning av avsättningsbeslutet av den 1 juli 1993 avslogs samt beslutet av den 13 februari 1996 om tyst avslag på hennes klagomål. Klaganden har i konsekvens härmed även yrkat att domstolen skall förordna att beslutet av den 1 juli 1993 skall återkallas.

19 Klaganden har till stöd för sitt överklagande åberopat två grunder. Som första grund har klaganden anfört att förstainstansrätten har åsidosatt sin motiveringsskyldighet. Som andra grund har hon åberopat felaktig rättstillämpning avseende den rättsliga kvalifikationen av hennes begäran om omprövning.

Domstolens bedömning

20 Om det är uppenbart att överklagandet inte kan tas upp till prövning, eller om överklagandet är uppenbart ogrundat, kan domstolen enligt artikel 119 i rättegångsreglerna vid varje tidpunkt avvisa eller ogilla överklagandet genom motiverat beslut.

21 Det bör för övrigt erinras om att, enligt en fast rättspraxis, överklagandet enligt artikel 168a i fördraget och artikel 51 första stycket i EG-stadgan för domstolen

endast kan avse en prövning av om en rättsregel har överträtts och inte någon form av bedömning av de faktiska omständigheterna (se bland annat dom av den 1 oktober 1991 i mål C-283/90 P, Vidrányi mot kommissionen, REG 1991, s. I-4339, punkt 11, och beslut av den 17 september 1996 i mål C-19/95 P, San Marco mot kommissionen, REG 1996, s. I-4435, punkterna 39 och 40).

Den första grunden

22 Som första delgrund har klaganden kritiserat att förstainstansrättens motivering av den överklagade domen är motsägelsefull, då förstainstansrätten har anmärkt att klaganden inte inom den föreskrivna fristen har angripit invaliditetskommitténs slutsatser, på vilka tillsättningsmyndigheten grundade sitt beslut av den 1 juli 1993, medan förstainstansrätten samtidigt har erkänt att de olika invalidiserande sjukliga förändringar som klaganden åberopade hade diagnostiserats först senare.

23 Den omständigheten att motiveringen är motsägelsefull skulle framgå av punkt 53 i den överklagade domen, där förstainstansrätten har konstaterat, å ena sidan, att "sökanden nöjer sig i detta hänseende med att påstå att dessa psykiska problem existerade år 1990, men att de inte hade diagnostiserats då" och, å andra sidan, att "de psykiska problemen följaktligen redan hade åberopats inför invaliditetskommittén, som avgav sitt yttrande den 25 maj 1992. Det bör därför anses att de av sökanden åberopade slutsatserna av invaliditetskommittén angående hennes psykiska problem har vunnit rättskraft".

24 Att motiveringen är motsägelsefull skulle även framgå av punkt 56 i den överklagade domen, där förstainstansrätten inte velat erkänna att det förelåg några nya och väsentliga omständigheter, trots att den har konstaterat att de av klaganden åberopade uppgifterna inte kunde diagnostiseras vid den tidpunkt då invaliditetskommittén uttalade sig, och, i synnerhet, att "... de två läkarutlåtanden som sökanden har åberopat för att styrka att hon lider av fibromyalgi (det vill säga utlåtandet av

doktor Pelc av den 9 november 1994 respektive doktor Houssiau av den 8 maj 1995) inte ställer diagnos på att syndrom av kronisk trötthet föreligger".

25 Som andra delgrund har Anne-Marie Toller medgett att vissa uppgifter som tillät en objektiv bedömning av frågan, huruvida det hos henne förelåg invalidiserande problem efter det att hon hade avsatts från tjänsten, redan hade åberopats inför invaliditetskommittén. Hon anser emellertid att man därav inte kan dra slutsatsen att invaliditetskommittén i sina slutsatser har tagit hänsyn till de sjukliga förändringar som hon åberopade vid dåvarande tidpunkt, eftersom ingen diagnos ställts på dessa uppgifter.

26 I sitt svaromål har kommissionen gjort gällande att Anne-Marie Toller inte har beaktat hela den överklagade domen och att hon, dessutom, har missuppfattat den. Motiveringen i domen är enligt kommissionen inte motsägelsefull.

27 Kommissionen har vidare anfört att Anne-Marie Toller inte har bestridit att en invaliditetskommitté har utsetts och att den arbetat på ett korrekt sätt, och att den omständigheten, att kommittén har fastslagit att det inte föreligger vissa invalidiserande problem som åberopats inför kommittén i form av läkarutlåtanden och analyser, ingår i de medicinska bedömningarna, som skall anses ha vunnit rättskraft.

28 I detta hänseende skall påpekas att punkt 53 i den överklagade domen har följande lydelse:

"53 ... Det har visat sig att sökanden i sitt svar inte bestrider de jämförelser som kommissionen i sitt svaromål gjorde mellan de av doktor Pelc diagnostiserade psykiska problemen och de problem som sökanden eller hennes läkare åberopade inför invaliditetskommittén. Sökanden har i detta hänseende endast påstått att hennes psykiska problem existerade år 1990 men att de inte hade

diagnostiserats då. Dessa psykiska problem har följaktligen redan åberopats inför invaliditetskommittén, som avgav sitt yttrande den 25 maj 1992. Det bör därför anses att de av sökanden åberopade slutsatserna av invaliditetskommittén angående hennes psykiska problem har vunnit rättskraft (se ovan punkt 50). Det föreligger därför inte någon ny omständighet som kan motivera en omprövning av beslutet av den 1 juli 1993."

29 Det är uppenbart att Anne-Marie Toller endast har beaktat vissa delar av punkt 53 i den överklagade domen och att hon har missuppfattat dessa delar.

30 Det är Anne-Marie Toller själv som anser att hennes psykiska problem inte hade diagnostiserats år 1990. Förstainstansrätten konstaterade för sin del att de psykiska problem som nämns i doktor Pelcs läkarutlåtande av den 9 november 1994, som upprättades på begäran av klagandens ombud, var desamma som klaganden hade åberopat när hon hördes inför invaliditetskommittén den 6 januari 1992.

31 Förstainstansrätten kunde således med all rätt och utan att motsäga sig själv fastslå att de psykiska problemen inte utgjorde någon ny omständighet som kunde motivera en omprövning av beslutet av den 1 juli 1993.

32 Punkterna 56 och 57 i den överklagade domen har följande lydelse:

"56. För det fjärde skall det beträffande den kroniska trötthetен erinras om två omständigheter. Det är endast doktor Marichal som i sitt utlåtande av den 17 maj 1995 diagnostiserar att denna sjukliga förändring föreligger sedan år 1990, utan att denna diagnos grundar sig på någon som helst objektiv uppgift. Det är endast uttalanden av sökanden som nämns i detta hänseende. Det är alltså inte uteslutet att innehållet i detta läkarutlåtande i detta avseende endast återger ett enkelt påstående av sökanden. Det måste för övrigt konstateras, som

kommissionen med rätta har anfört, att även om doktor Marichal ser ett samband mellan den kroniska trötttheten och fibromyalgin, ställer inte de två andra läkarutlåtanden som sökanden har åberopat beträffande fibromyalgi (det vill säga utlåtandet av doktor Pelc av den 9 november 1994 respektive doktor Houssiau av den 8 maj 1995) diagnosen att detta syndrom av kronisk trötthet föreligger. Dessutom diagnostiserar dessa två läkarutlåtanden endast att fibromyalgi förelåg år 1993, det vill säga vid en annan tid än den som skall beaktas vid en eventuell omprövning av beslutet av den 1 juli 1993.

57. Vidare har varken sökanden eller doktor Antoine, som hon hade utsett till sin företrädare i invaliditetskommittén, åberopat denna sjukliga förändring vid invaliditetskommitténs undersökning. Sökanden har inte heller anfört några skäl till hur denna påstådda kroniska trötthet förklarar de omtvistade frånvaroperioderna under åren 1990 och 1991. Hon har i detta hänseende endast hävdat att det finns ett direkt orsakssamband, utan att ge någon annan form av förklaring. Därför kan de av sökanden lämnade uppgifterna under inga omständigheter visa att den diagnos som doktor Marichal har ställt i sitt läkarutlåtande av den 17 maj 1995 utgjorde en ny omständighet som kunde motivera en omprövning av beslutet av den 1 juli 1993."

33 Det är uppenbart att Anne-Marie Toller endast har beaktat vissa delar av punkt 56 i den överklagade domen och att hon har missuppfattat dessa delar.

34 Förstainstansrätten har nämligen i punkt 56 fastslagit att det inte finns något konkret bevis på att det förelåg någon kronisk trötthet år 1990, eftersom dels doktor Marichal i sitt utlåtande av den 17 maj 1995 endast återger sökandens uttalanden, dels fibromyalgin, även om den har samband med den kroniska trötttheten, inte har diagnostiserats förrän från och med år 1993.

35 Förstainstansrätten har vidare konstaterat i punkt 57 att varken sökanden eller den läkare som hon hade utsett till sin företrädare i invaliditetskommittén har åberopat

denna sjukliga förändring inför invaliditetskommittén, och att sökanden inte heller har anfört några skäl till hur denna påstådda kroniska trötthet förklarade de omtvistade frånvaroperioderna under åren 1990 och 1991.

36 Förstainstansrätten har därför med rätta och utan att motsäga sig själv dragit slutsatsen att detta syndrom av kronisk trötthet inte utgjorde någon ny omständighet som kunde motivera en omprövning av beslutet av den 1 juli 1993.

37 Vad gäller den delgrunden att det var omöjligt för invaliditetskommittén att ta hänsyn till klagandens invalidiserande problem, eftersom kommittén, även om den kände till vissa av dessa problem, inte ställde någon diagnos på dessa uppgifter, kan konstateras följande. Förstainstansrätten har funnit att vissa uppgifter eller sjukliga förändringar hade beaktats av invaliditetskommittén vid dess undersökning och i dess slutsatser. Eftersom det handlade om medicinska bedömningar som skall anses som slutgiltiga, är det uppenbart att förstainstansrätten har gjort en bedömning av faktiska omständigheter, vilken det inte ankommer på domstolen att pröva.

38 Av det ovan anförda följer att det är uppenbart att talan skall ogillas såvitt gäller den första delgrunden och avvisas såvitt gäller den andra delgrunden.

Den andra grunden

39 Som andra grund har Anne-Marie Toller hävdat att hennes begäran om omprövning felaktigt har klassificerats som klagomål i den mening som avses i artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna, medan den i själva verket borde ha betraktats som en begäran i den mening som avses i artikel 90.1.

40 Det kan emellertid konstateras att denna grund avser ett skäl som förstainstansrätten i sin dom har angett i förbigående, efter att den vid undersökning av det första rättegångshinder som åberopats av kommissionen redan hade dragit slutsatsen att talan inte kunde tas upp till sakprövning, och eftersom talan mot beslutet av den 1 juli 1993 hade väckts för sent med hänsyn till att det inte förelåg någon ny omständighet genom vilken nämnda beslut kunde ifrågasättas.

41 Den andra grunden kan därför inte leda till bifall till talan och behöver inte prövas.

42 Av det ovan anförda följer att överklagandet skall ogillas, eftersom det är uppenbart att talan delvis är ogrundad, delvis inte kan tas upp till sakprövning.

43 Vad gäller Anne-Marie Tollers ansökan om rättshjälp skall erinras om att det i artikel 76.3 i domstolens rättegångsregler föreskrivs att den utsedda avdelningen skall pröva om talan är uppenbart ogrundad, innan den beslutar om huruvida rättshjälp skall beviljas helt eller delvis.

44 Det finns skäl att avslå ansökan om rättshjälp.

Rättegångskostnader

45 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 118 är tillämplig på ett överklagande, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom kommissionen har yrkat att klaganden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna och Anne-Marie Toller har tappat målet, skall hon ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder fattar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

följande beslut:

1) Överklagandet ogillas.

2) Anne-Marie Tollers ansökan om rättshjälp avslås.

3) Anne-Marie Toller skall ersätta rättegångskostnaderna.

Luxemburg den 19 november 1998

R. Grass

Justitiesekreterare

D. A. O. Edward

Tillförordnad ordförande på första avdelningen